رياضي

```
سوال 1: إكى عدد كهرّا أهن؟
```

جواب : اهي عدد جن جي ايكن وارو انگ 1، 3، 5، 7، 9 هجي.

سوال 2: ٻڌي عدد ڪهڙا آهن؟

جواب: اهي عدد جن جي ايكن وارو انگ 0، 2، 4، 6، 8 هجي.

سوال 3: مفرد عدد كهڙا آهن؟

جواب : اهي عدد جن جا پورا ونڊيندڙ صرف ٻه هجن، يعني 1 ۽ ٻيو پنهنجو پاڻ. مثال: 1،2،3،5،7 وغيره

سوال 4: مركب عدد كهزّا أهن؟

جواب : اهي عدد جن جا پورا ونڊيندڙ ٻن کان وڌيڪ هجن. مثال : 4،6،8،9،10 وغيره

سوال 5: اتلپور ڇاکي چئجي ٿو ۽ ان جا ڪيترا قسم آهن؟

جواب : ڀڳل، ٽُٽل ۽ اڻپورن عددن کي اڻپور چئجي ٿو. هن جا ٻه قسم آهن. 1. عام اڻپور 2. ڏهائي اڻپور.

سوال 6: عام اللهور جا كيترا قسم آهن؟

جواب : 1. اُكَائَى النَّبُور 2. وا<mark>جب</mark> النَّبُور يا سبتو النَّبُور 3 . غير واجب النَّبُور يا ابنو النَّبُور 4. مركب النَّبُور يا گذيل النَّبُور . سوال 7: اڪائي اڻپور ڇاکي چئجي ٿو؟

جوب : اهڙو اڻپور جنهن ۾ انس هميشه هڪ جي برابر هجي تنهن کي اڪائي اڻپور چئجي ٿو.

سوال 8: واجب يا سبنو الليور ڇاكي چئجي ٿو؟

جواب : اهو اثبور جنهن ج<mark>و</mark> چيد پنهنجي انس کان وڏو هجي ته ان کي واجب اثبور چئجي ٿو.

سوال 9: غير واجب يا ابتو اڻپور ڇاکي چئجي ٿو؟

جواب : اهو اڻپور جنهن جو ڇيد پنهنجي انس کان ننڍو ته هجي ان کي غير واجب اڻپور چئجي ٿو.

سوال 10: مركب التيور يا گڏيل اڻيور چا كي چئجي ٿو؟

جواب : اهڙو اڻپور جنهن ۾ سڄو عدد ۽ <mark>سبتو</mark> اڻپور شامل هجي ته ان کي مرڪب اڻپور چئجي ٿو.

سوال 11: هڪ ملين ۾ ڪيتر الک آهن؟

جواب : 10 لك.

سوال 12: هڪ بلين(1 ارب) ۾ ڪيترا ملين آه<mark>ن؟</mark>

جواب: 1000 ملين.

سوال 13: ايراضي ڇاکي چئبو آهي؟

جواب : ڪنهن به شڪل جي علائقي ۾ سمايل جاءِ کي ايراضي چئبو آهي.

سوال 14: احاطو چا کی چئبو آهی؟

جواب : ڪنھن بند شڪل جي چوڌار*ي* پاسن جي گڏيل مفاصلي کي احاطو **چ**ئبو آھي.

سوال 15: سوڙهي ڪنڊ ڇاکي چئجي ٿو؟

جواب : اها كند جنهن جي ماپ 90 ڊگريءَ كان گهٽ هجي، ان كي سوڙهي كند **چئ**جي ٿو.

سوال 16: گُوني ڪنڊ ڇاکي چئجي ٿو؟

جواب : اها كند جنهن جي ماپ 90 دگري هجي، ان كي گُوني كند چئجي ٿو.

سوال 17: ويڪري كنڊ ڇاكي چئجي ٿو؟

جواب : اها ڪنڊ جنهن جي ماپ 90 کان وڏي پر 180 کان ننڍي هجي ان کي ويڪر ي ڪنڊ چئج<mark>ي ٿو.</mark>

سوال 18: سڌي ڪنڊ ڇا کي چئجي ٿو.

جواب : اها كند جنهن جي ماپ 180 بگري هجي، ان كي سڌي كند چئجي ٿو.

سوال 19: ابتي كند ڇاكي چئجي ٿو؟

جواب : اها ڪنڊ جنهنجي ماپ 180 کان وڏي هجي پر 360 کان ننڍي هجي،ان کي ابتي ڪنڊ چئجي ٿو.

سوال 20: ڪامپليمينٽري ڪنڊون ڇاکي سڏجي ٿو؟

جواب : ٻه ڪنڊون جن جي ماپ جو جوڙ 90 هجي، انهن کي ڪامپليمينٽري ڪنڊون سڏجي ٿو.

سوال 21: سپليمينٽري كنڊون ڇاكي سڏجي ٿو؟

جواب : ٻه ڪنڊون جن جي ماپ جو جوڙ 180 هجي، انهن ڪنڊن کي سپليمينٽري ڪنڊون سڏجي ٿو.

سوال 22: پاسن جي لحاظ کان ٽڪنڊي جا ڪيترا قسم آهن؟

جواب : ني قسم آهن. 1. نِپور پاسو ٽڪنڊو 2. ٻپور پاسو ٽڪنڊو. 3. اڻپور پاسو ٽڪنڊو.

سوال 23: كندن جي لحاظ كان نكندي جا كيترا قسم آهن؟

سوال 24: هئياتينِيُوز چاكي چئجي ٿو؟

جواب : گُونی کُنڊ ٽِڪنڊي ۾ گُوني ڪنڊ جي سامهون واري پاسي کي هئپاٽينيوز چئجي ٿو. سوال 25: چو كندو چاكى چئجى ٿو؟

جواب : چئن پاسن واري بند شکل کي چو کنڊو چئجي ٿو.

سوال 26: چو ڪنڊي جي چئني ڪنڊن جو جوڙ ڇا آهي؟

جواب: 360.

سوال 27: جو ڪنڊي جا ڪهڙا قسم آهن؟

جواب : چورس، مُستَطيل، پوروڇوٺ پاسو چوڪنڊو، رامبس، ٽرپيزم ۽ لغڙ.

سوال 28: چورس ڇاکي چئجي ٿو؟

جواب : اهو چو ڪنڊو جنهن جا چار ئي پاسا برابر هجن ۽ هر ڪنڊ جي ماپ 90 هجي.

سوال 29: مستطيل ڇا کي چئجي ٿو؟

جواب :اهو چوڪنڊو جنهن جا آمهون سامهون وارا پاسا پاڻ ۾ برابر هجن، هر ڪنڊ جي ماپ 90 هجي.

سوال 30: گول ڇا کي چئجي ٿو؟

جواب : اهڙي گولائي واري بند شڪل جنهن جو هر هڪ تُبڪو ڏنل مر ڪزي تُبڪي کان هڪ جيتري مفاصلي تي هجي. گول جي كل ماپ 360 هوندي آهي.

سوال 31: نسبت ڇاکي چئجي ٿو؟

جوّاب ساڳي قسم جي ٻنّ شين جي پاڻ ۾ ڀيٽ کي نسبت چئجي ٿو.

سوال 32: تناسب ڇا کي چئجي ٿو؟

جواب : بن نسبتن جي پاڻ ۾ بر ابري کي تناسب چئجي ٿو.

سوال 33: سراسري ڇاکي چئجي ٿو؟ جواب: أهو تعداد، جيڪو مليل گهڻين رقمن جي تعداد جي نمائندگي ڪري.

سوال 34: ننڍي عام ڀڄ اُپت ڇا کي چئجي ٿو؟

جواب : اهو نندي ۾ نندو عدد جنهن کي مليل عددن سان پورو پورو وندي سگهجي.

سوال 35: وڏو عام پورو ونڊيندڙ ڇا کي چئجي ٿو؟

جواب : اهو وڏي ۾ وڏو عدد جنهن سان مليل عُدد کي پورو ٻورو ونڊي سگهجي.

سوال 36: 1 ڪلوميٽر ۾ ڪيترا ميٽر آهن؟

جواب: 1000 ميٽر.

سوال 37: 1 ميٽر ۾ ڪيترا سينٽي ميٽر آهن؟

جواب: 100 سينٽي ميٽر.

سوال 38: 1 سينٽي ميٽر ۾ ڪيترا ملي ميٽر آهن؟

جواب: 10 ملى ميْٽر.

[MATH] By:Khuda Bux Tunio (H.M). Comp_ By: Abdullah Khokhar (PST) @ GBPS Ali Ashabo.

BOI) جی اصول جی بنیادی عملن جی تر تیب

Class Five

قت جي جدول

	ملن جی ترتیب	جي بنيادي عد	ا جي اصول	BODMAS	بادماس(
آهي	أصئول ناهيوويو	(BODMAS)	لْ لَاءِ بادماس	جي ترتيب ياد <i>ڪ</i> ر	حسابي عملن ـ

В	Bracket	بر يڪيٽ	ننڍي ڏنگي () ۾ آيل عمل
O	Of	آف (جو)	" جو " يعني ضرب (X)
			ڪرڻ
D	Division	ونڊ ڪرڻ	÷
M	Multiplication	ضرب ڪرڻ	X
A	Addition	جوڙ ڪرڻ	+
S	Subtraction	كت كرڻ	_

1 سال = 365 ڏينهن
1 مهينو = 30 ڏينهن
1 هفتو = 7 ڏينهن
1 ڏينهن = 24 ڪلاڪ
1 كلاك = 60 منث.
1 منت = 60 سيكند

رومن عدد (هڪ کان سو تائين)

	I = 1	V = 5	X = 10	L =50	C=100	D=500	M=1000		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII	XIX	XX
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
XXI	XXII	XXIII	XXIV	XXV	XXVI	XXVII	XXVIII	XXIX	XX X
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
XXXI	XXXII	XXXIII	XXXIV	XXXV	XXXVI	XXXVII	XXXVIII	XXXIX	XL
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
XLI	XLII	XLIII	XLIV	XLV	XLVI	XLVII	XLVIII	XLIX	L
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
LI	LII	LIII	LIV	LV	LVI	LVII	LVIII	LIX	LX
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
LXI	LXII	LXIII	LXIV	LXV	LXVI	LXVII	LXVIII	LXIX	LX X
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
LXXI	LXXII	LXXIII	LXXIV	LXXV	LXXVI	LXXVII	LXXVIII	LXXIX	LX XX
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
LXXXI	LXXXII	LXXXIII	LXXXIV	LXXXV	LXXXVI	LXXXVII	LXXXVIII	LXXXIX	ХC
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
XCI	XCII	XCIII	XCIV	xcv	XCVI	хсуп	XCVIII	XCIX	C

ڪجھ بيا اهم رومن عدد

101	212	353	404	555	846	927	1008	1999	2420
CI	CCXII	CCCLIII	CDIV	DLV	DCCCXLVI	CMXXVII	MVIII	мсмхсіх	MMCDXX

سوال1: جاميٽري (Geometry) ڇاکي چئبو آهي؟

جواب: زمين جي ماپ جي علم کي جاميٽري چئبو آهي.

سوال2: جاميٽري ڪهڙي ٻولي جو لفظ آهي؟

جواب: جاميٽري لاطيني ٻولي ج<mark>و ا</mark>فظ آهي. جيڪو ٻن لفظن جو ميلاپ آهي. جيو (GEO) معني زمين ۽ ميٽري (Metry) معني ماپ. سوال3: ٽبڪو (POINT) ڇاکي چئبو آهي؟

جواب: كنهن جاء جي بيهڪ ظاهر كندڙ نقطي كي نبكو چئبو آهي.

سوال4: ليڪ ٽڪر ڇا کي چئبو آهي جواب: ٻن ٽٻڪن جي وچ واري رستي کي ليڪ ٽڪر چئبو آهي.

مثال: A لبك يْكِر

سوال5 شعاع (RAY) ڇا کي چئبو آهي؟

جواب: ٽبڪن جو اهڙو رستو جنهن جي مند جي خبر هجي پر ڇيڙي جي خبر نه هجي ان کي شعاع چئبو آهي.

سوال6: ليڪ (LINE) ڇاکي چئبو آهي؟

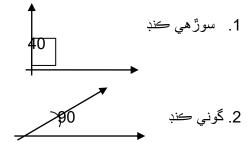
جواب: ٽٻڪن جو اهڙو رستو جنهن جي منڍ ۽ چي*ڙي جي خبر* نه ه**جي** ان کي ليڪ چئبو آهي.

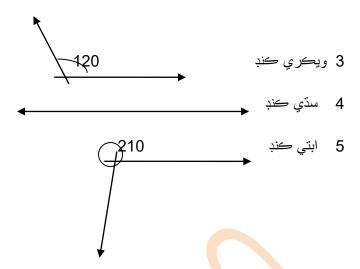
سوال7: كنڊ (ANGLE) ڇاكي چئبو آهي؟

جواب: اهڙي جاءِ جتي ٻه ليڪون هڪ ٻئي کي ڪٽين ته ان جاءِ کي ڪنڊ چئبو آه

سوال8: كنڊن جا كيترا ۽ كهڙا قسم آهن؟

جواب: كندن جا 5 ينج قسم آهن.

سوال9: سپليمينٽري ڪنڊون ڇاکي چئبو آهي؟ استاد ٿي نوري ڪنڊون ۽ اکي چئبو آهي؟

جواب: اهڙيون ٻه <mark>ڪنڊون جن جو جوڙ 180</mark> ڊگري هجي انهن کي سپليمنٽري ڪنڊون چئبو آهي.

مثال: سپلیمنٽري ڪنڊون 100 80

سوال10: ڪامپليمينٽري ڪنڊون ڇاکي چئبو آهي؟ جواب: اهڙيون ٻه ڪنڊون جن جو جوڙ 90 ڊگري هجي انهن کي ڪامپليمينٽري ڪنڊون چئبو آهي.

جوب. محريون ۽ حجون جن جر مثال: ڪامپليمينٽري ڪنڊون

45 45

سوال11: ٽڪنڊو ڇاکي چئبو آهي؟

جواب: اهڙي بند شُڪل جُنهن کي ٽي ڪنڊون ۽ ٽي پاسا هجن ته ا<mark>ن کي ٽڪنڊو چئبو آهي.</mark>

مثال : ٽڪنڊو

نَكندي جا قسم:

كنڊن جي لحاض كان	پا سن جي لحاظ کان
1. گوني كنڊ ٽكنڊو	1. اپور پاسو ئڪنڊو
2. سوڙهي ڪنڊ ٽڪنڊو	2. ٻپور پاسو ٽڪندو
3. ويكري كند نكندو	3. اڻپورپاسوٽڪنڊو

سوال12: چو ڪنڊو ڇاکي چئبو آهي؟

جواب: اهڙي بند شڪل جنهن جون چار ڪنڊون ۽ چار پاسا هجن ته ان کي چو ڪنڊو چئبو آهي.

چورس

چوكنڊي جا قسم:

1. چورس 2. مستطيل 3. پور وڇوٽ پاسو چوڪنڊو 4. رامبس 5. ٽريپرم 6. لغڙ

سوال13: چورس (Square) چا کي چئبو آهي؟

جُواب: اهڙُو چُوڪُنڊو جنهن جا چارئي پاسا ماپ ۾ برابر هجن ۽ چارئي ڪنڊون گونيون هجن ان کي چورس چئبو آهي.

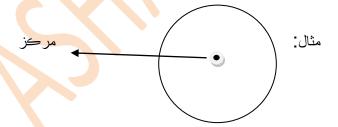
سوال14: مستطيل (Rectangle) ڇاکي چئبو آهي؟

جواب: ِاهڙو چوڪنڊو جنهن جا آمهون سامهون وارا پاسا پاڻ ۾ برابر هجن ۽ چارئي ڪنڊون گونيون هجن ته ان کي مستطيل چئبو

رهي. مثال: مستطيل

سوال15: گول (Circle) چاکی چئبو آهی؟

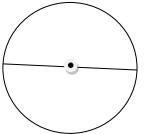
ر فعاد ، رف (حاد الله) ۽ عي پي .و حي جو داري هڪ جيتري مفاصلي تي ڦري اچي ته ان کي گول چئبو آهي. -

سوال17: قطر (Diameter) ڇا کي چئبو آهي؟

جواب: اهڙو سڌُو ليڪ ٽڪر جيڪو گُول کي ٻن برابر حصن ۾ ور<mark>هائي ته ان کي قطر چئ</mark>بو آهي.

مثال: قطر

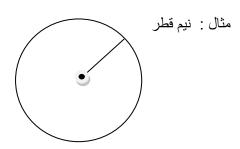

سوال16: مرڪز (Center) ڇاکي چئبو آهي؟

جواب: گول جي وچ واري کي مركز چئبو آهي.

سوال18: نيم قطر يا ريداس نيم قطر (Radius) ڇا کي چئبو آهي؟

جواب: اهڙو سڌو ليڪ جيڪو گول جي ڪنهن به ٽٻِڪي کان نڪري مرڪز تائين پهچي ته ان کي نيم قطر چئبو آهي

سوال19: احاطو (Perimeter) ڇاکي چئبو آهي؟

جواب: كنهن به بند شكل جي سيني پاسن جي ماپ جي جوڙ كي احاطو چئبو آهي. سوال20: ايراضي (Area) ڇا كي چئبو آهي؟ جواب: كنهن به بند شكل جي والاريل علائقي جي ماپ كي ايراضي چئبو آهي.

پورو ٿيو

